

«بسمه تعالی»

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری
CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

«چهارچوب نگارش گزارش راهبردی»

معاونت پژوهشی

– گزارش راهبردی

مرکز بررسی‌های استراتژیک به عنوان اتاق فکر دولت و بازوی مشورتی ریاست محترم جمهور در رابطه با مسائل و موضوعات مختلف کشور اقدام به تهیه گزارش‌های راهبردی می‌نماید که این گزارش‌ها در قالب زیر تهیه و تدوین می‌گردد. گزارش راهبردی یک نوشته پژوهشی است که در حداکثر 18000 کلمه بر مسائل سیاست‌گذاری متمرکز شده و دارای توصیه‌های روشن برای تصمیم‌گیران سیاسی است. هدف گزارش، آن است که توجه سیاست‌مداران و تصمیم‌گیران را به یک موضوع سیاستی جلب کند و به شناخت مسئله و راه‌حل‌ها و تصمیم‌گیری سریع و دقیق آنها یاری برساند. ساختار گزارش‌های راهبردی به ترتیب زیر است:

۱. **عنوان:** (عناوین باید موثر، واضح، کوتاه و موجز انتخاب شود).
۲. **فهرست مطالب:** (این بخش، پیکربندی محتوای گزارش را نشان می‌دهد).
۳. **خلاصه مدیریتی:** خلاصه مدیریتی در حداکثر ۱۰۰۰ کلمه توسط پژوهشگر تهیه می‌شود. در این بخش تصویری فشرده و اجمالی از کل گزارش ارائه می‌گردد که اجزای زیر را در برمی‌گیرد:

- ضرورت مسئله و هدف گزارش
- تعاریف و توصیفات مهم مربوط به معضل سیاستی
- بیان و ارزیابی گزینه‌های سیاستی ممکن جهت حل مساله و اجرای پیشنهاد
- دلایل انتخاب سیاست منتخب یا طرح پیشنهادی منتخب
- ارائه جداول و نمودارهای مهم گزارش

۴. **مقدمه:** مقدمه شامل حداکثر 2000 کلمه می‌باشد. در این بخش پژوهشگر با تشریح بستر مطالعه، مسئله سیاست‌گذاری و تحقیق، ذهن خواننده را آماده می‌کند. مقدمه باید شامل بیان مساله، ضرورت موضوع، سابقه موضوع در اسناد بالادستی اعم از قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام، برنامه‌های توسعه، بیان هدف، روش‌شناسی و محدودیت‌های تحقیق و شرح اجمالی نقشه راه گزارش باشد
۵. **سابقه موضوع:** در این بخش پژوهشگر در حداکثر ۲۰۰۰ کلمه به بررسی تجارب پیشین موضوع در داخل کشور و در سطح بین‌الملل می‌پردازد. در داخل کشور، پژوهشگر سابقه موضوع را در تصمیمات دولت‌های پیشین بررسی و تحلیل نماید

و سیرتاریخی و قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی و نتایج و ارزیابی از قوانین مصوب و مصوبات شوراهای عالی (مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی) مورد بررسی قرار می‌دهد. در بخش بین‌الملل پژوهشگر به بیان تجربه کشورهای منتخب در رابطه با موضوع و نحوه مواجهه با آن می‌پردازد(در پایان این بخش عنوان موارد بررسی شده، سال اجرای آنها و مهم‌ترین یافته در قالب یک جدول ذکر شود)

۶. **تحلیل مسئله:** در این بخش پژوهشگر به توصیف، تفسیر و تحلیل موضوع در حداکثر ۱۰۰۰۰ کلمه می‌پردازد. این قسمت باید شامل موارد زیر باشد:

- سیاست‌هایی که در گذشته برای حل مساله اجرا شده و پیامدهای آن
- توصیف وضعیت موجود با آمار و نمودار .
- تفسیر شرایط محیطی و زمینه‌ای اعم از ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و ...
- تشریح سیاست‌هایی که در حال حاضر برای حل مساله اجرایی می‌شوند.
- تحلیل مهم‌ترین دلایل بروز مساله.

۷. **نتیجه‌گیری:** در قسمت نتیجه‌گیری پژوهشگر در ۱۰۰۰ کلمه از ارتباط بخش‌های مختلف(سابقه موضوع و تبیین مسئله و ..) برای ارائه نگاه کلان به موضوع و ارزیابی بهره‌گیری نموده و ضمن اشاره به سیاست‌های ارائه شده، گزینه‌های سیاستی دارای رجحان را بیان می‌کند.

۸. **توصیه‌های سیاستی:** در این بخش، توصیه‌های سیاستی در ۲۰۰۰ کلمه ضمن آن که باید در شأن حکم رئیس‌جمهور باشد، به‌گونه‌ای نگاشته می‌شود که موجب هم‌افزایی بین بخشی دستگاه‌های مختلف گردد و دستگاه‌محور، مسئله محور و شامل قیود اجرایی باشد. همچنین این بخش نباید بر خلاف سیاست‌های کلی نظام و قوانین موجود باشد و موارد زیر را باید در برگیرد؛

ابزارهای کنترل و رصد و پایش؛

منابع اجرا با توجه به ظرفیت‌های موجود؛

زمان بندی اجرا (کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت)؛

الزامات و قیود اجرایی.

جدول: توصیه‌های سیاستی

توصیه سیاستی	الزامات اجرایی	دستگاه متولی	دستگاه معین	زمان بندی	ملاحظات

۹. **ضمائم:** پیوست‌های مهم و ضروری است که ضمائهم، بخش‌های اصلی گزارش را پشتیبانی می‌کنند.

۱۰. **فهرست منابع و کتابشناسی:** عناوین و مشخصات کامل مأخذ و مراجع مورد استفاده، در این قسمت بر اساس استاندارد

APA ذکر شود تا در صورت نیاز مخاطبان برای خوانش مطالب بیشتر و اطمینان از مستند بودن گزارش به آنها مراجعه

نماید.